

Міністерство освіти і науки України

Національний університет харчових технологій

**80 МІЖНАРОДНА НАУКОВА
КОНФЕРЕНЦІЯ
МОЛОДИХ УЧЕНИХ,
АСПІРАНТІВ І СТУДЕНТІВ**

*“Наукові здобутки молоді –
вирішенню проблем харчування людства
у XXI столітті”*

Частина 4

10–11 квітня 2014 р.

Київ НУХТ 2014

30. Девіантна поведінка: аспекти студентської молоді

Марина Цьома, Віктор Поденко

Національний університет харчових технологій

Молодь розглядається як велика соціальна група, що має специфічні соціальні й психологічні риси, наявність яких визначається віковими особливостями молодих людей і тим, що їх соціально-економічне й суспільно-політичне положення, їхній духовний світ перебуває в стані становлення. У сучасній науковій літературі до цієї групи зазвичай відносять людей у віці від 15 до 30 років. [1, 27]

Девіацію можна визначити як окремі вчинки або їхню сукупність, які входять у протиріччя з прийнятими в суспільстві юридичними, моральними й соціальними нормами. У жодному суспільстві неможливо провести лінію й просто розділити всіх на тих, хто відхиляється від норм, і тих, хто їм підкоряється.

До основних типів девіантної поведінки в сучасних умовах можна віднести злочинність (делінквентність), алкоголізм, проституція, наркоманія. Кожний тип девіантної поведінки має свою специфіку. [2, 17].

На сьогоднішній день ми бачимо, як переважно студентська молодь, намагається вибороти краще майбутнє для України, відстоючи власну думку на Майдані Незалежності (на прикладі Києва). Дії і вчинки, що вкоюють студенти можна назвати девіантною поведінкою. Так як, все що відбувається на Майдані нагадує самостійну державу в державі. Якщо порівнювати сьогоднішні події Майдану, з буденним навчанням у вересні, то студенти, що зібралися на площі є звичайнісінькими девіантами.

Напевно, більшість із страйкуючих вважає, що навпаки девіантно поведуть себе студенти, що проявили байдужість до цих подій. Але не варто плутати, як відомо, девіантна поведінка є відхиленням від норми, хоча для кожного норма своя, та не варто забувати, що все ж найбільш прийнятним при розмежуванні норми та девіації вважається так званий статистично-адаптаційний підхід, при якому "норма" являє собою щось середнє, усталене, що не виділяється з маси, ніби, найбільш пристосоване до навколишнього середовища.

Так як, зараз на Майдані перебуває меншість населення Києва, то нормою прийнято вважати все ж таки громадян, які не збилися з буденного графіку навчання й продовжують здобувати знання у стінах ВНЗ.

Соціологи фіксують сьогодні кризу соціальної сфери в силу суперечливого впливу основних суб'єктів соціуму (родини, навчального закладу, групи однолітків, засобів масової інформації) на молодих людей. Незважаючи на конфлікти з батьками (на які вказують опитані в 2007 році молоді люди), родина є для них значимою сферою життя. [3, 57]. Вона впливає на її членів через традиції, які зложилися, стиль спілкування, емоційну атмосферу, самим укладом життя програмуючи подальший життєвий шлях дітей.

Якщо брати до уваги соціальну активність студентів до Майдану, то не озброєним оком разом із мирними настроями відчуються прояви агресії.

Прояв фізичної агресії в суспільстві можна оцінювати з різних точок зору: з одного боку, як елемент процесу соціалізації, адаптації до життя в колективі, а з іншого - безсумнівно, як девіацію, особливо якщо прояви агресії ускладнені схильністю до інших форм поведінки, що відхиляється.

Однією з умов формування агресії є різні сімейні фактори (низький ступінь згуртованості сім'ї, конфліктність, неадекватний стиль сімейного виховання) [4, 42].

Агресивна поведінка особистості являє собою серйозну соціальну проблему, оскільки у вираженій формі може мати такі негативні наслідки, як втрата працездатності, конфлікти з оточуючими, вчинення злочинів. Крім того, це найбільш поширений вид девіації, який так чи інакше зачіпає будь-яку сім'ю. [5, 242].

Україна опинилася в ситуації ненормативності, неясності сучасних норм. Невизначеність в критеріях, в межах дозволеного, відсутність ясних і зрозумілих процедур та міри відповідальності за вчинене об'єктивно «сприяють» розширенню «поля девіантності». [6, 23–24].

Негативні девіації дезорганізують систему, їх можна назвати соціальною патологією: злочинність, алкоголізм, наркоманія, проституція, суїцид. Також можна навести приклад з Майдану, нерідко повідомляють у новинах, що там трапляються нещасні випадки і трапляється це, до речі, не завжди випадково (великим натовпом), а й навмисне (масові побої, зачистки і т.д.).

Тим не менш, соціальні відхилення можуть мати для суспільства різні значення. Позитивні служать засобом прогресивного розвитку системи, підвищення рівня її організованості, подолання застарілих, консервативних чи стандартів поведінки. На прикладі, масових зібрань, що відомі останнім часом на площі Незалежності, можна дійти до висновку, що позитивні сторони в цьому також є. По-перше, Майдан об'єднує, надихає на патріотизм, виховує не байдужість до прагнення жити краще.

Література

1. *Казымбетова Д.К.* Девиантное поведение молодежи как объект социологического исследования. – Алматы, 2001. – 21 с.;
2. *Бондарчук О. І.* Психологія девіантної поведінки. – К.: Міжрегіон.акад. упр. персоналом, 2006. – 88 с.;
3. *Демичева А.В.* Проблеми девіантної поведінки молоді в умовах трансформації сучасного українського суспільства. – Харків, 2007. Торохтін В.С. Основи Психолого-педагогічного забезпечення соціальної роботи з сім'єю. - М., 2000. - С. 340.
4. *Алфімова М.В., Трубників В.І.* Психогенетика агресивності // Психологія. - 2000. - С. 112-123.
5. *Немов Р.С.* психологія: Учеб. для студ. вищ. пед. навч. закладів: У 3 кн. - 4-е вид. - М.: Гуманит. вид. центр ВЛАДОС, 2001. - КН. 2:Психологія освіти. - С. 608.
6. *Демичева А.В.* Факторы роста девиантного поведения в современном украинском социуме // Придніпровський науковий вісник, №20, 2005;
7. *Демичева А.В.* Причины и факторы роста негативного девиантного поведения в условиях трансформации украинского общества // Придніпровський науковий вісник, №18, 2006. – Дніпропетровськ, 2006.